

U

Grzegorz Barecki, Anna Broda, Agnieszka Walc-Wiśniewska

dział Książnicy Kopernikańskiej w tworzeniu bibliografii narodowej

Trochę historii

Od 1 stycznia 2006 r. Wojewódzka Biblioteka Publiczna – Książnica Kopernikańska w Toruniu współtworzy elektroniczną bazę bibliograficzną „Artykuły z gazet i tygodników polskich (MARC21, 2005–)”. Stanowi ona część polskiej bieżącej bibliografii narodowej, została bowiem wyodrębniona z Bibliografii Zawartości Czasopism (dalej: BZCz). Baza dostępna jest w Internecie pod adresem: <http://mak.bn.org.pl/cgi-bin/makwww.exe?BM=26>.

Bibliografia Zawartości Czasopism opracowywana jest w Bibliotece Narodowej (dalej: BN) od 1947 r. Do końca 2004 r. wydawana była w formie drukowanej. W 1996 r. zaczęto tworzyć bibliografię także w formie elektronicznej (dyskietki i CD-ROM-y). Od 1998 r. można również korzystać z niej w Internecie. Obecnie BZCz dostępna jest w formie elektronicznej, jako baza danych na stronie BN, a od 2010 r. bieżące zeszyty w formacie plików PDF można ściągać ze strony BN.

BZCz rejestruje wszystkie czasopisma naukowe bez względu na częstotliwość ich ukazywania się. Wyjątek stanowią czasopisma z dziedziny wojskowości, medycyny i rolnictwa. Centralna Biblioteka Wojskowa opracowuje „Polską Bibliografię Wojskową”, Główna Biblioteka Lekarska – „Polską Bibliografię Lekarską”, a Centralna Biblioteka Rolnicza koordynuje prace nad rolniczą bazą bibliograficzną: „System Informacji o Gospodarce Żywnościowej”. BZCz nie obejmuje artykułów z dziedziny bibliologii – te są rejestrowane w „Polskiej Bibliografii Bibliologicznej” i „Bibliografii Bibliografii Polskich”. Wreszcie artykuły z zakresu nauk technicznych dostępne są w „Bazie danych o zawartości polskich czasopism technicznych”, tworzonej przez konsorcjum instytucji naukowych.

Oprócz czasopism naukowych BZCz rejestruje ogólnopolskie miesięczniki i kwartalniki społeczno-kulturalne oraz literackie. Do końca 2001 r. obejmowała również ogólnopolskie tygodniki i dwie gazety – „Rzeczpospolitą” i „Gazetę Wyborczą”.

Po 1989 r. znacząco wzrosła liczba wydawanych gazet i tygodników. BZCz w 1996 r. obejmowała 958 periodyków, a w roku 2001 już 1380 tytułów czasopism. Coraz więcej miejsca zaczęły zajmować w BZCz artykuły, które nie mają charakteru naukowego. Artykuły publicystyczne w 2000 r. stanowiły ponad 20% objętości bibliografii. Ich opracowywanie wymagało coraz więcej czasu, co bezpośrednio spowalniało pracę nad czasopismami naukowymi. Wszystko to sprawiło,

że Instytut Bibliograficzny BN miał zamiar zrezygnować od 2002 r. z rozpisywania w BZCz artykułów z gazet i tygodników¹.

Ostatecznie jednak w 2002 r. podzielono BZCz na dwie części. Postanowiono bowiem, wobec protestów środowiska i użytkowników, że artykuły z gazet i tygodników będą dalej rozpisywane, ale znajdą się w odrębnej bazie bibliograficznej. Przeszto natomiast zamieszczać artykuły z prasy w wersji drukowanej BZCz.

Powstały dwie bazy bibliograficzne:

- 1) artykułów z czasopism polskich,
- 2) artykułów z gazet i tygodników polskich.

Obie bazy zawierają opracowane artykuły od 1996 r. Były tworzone w formacie MARC BN do końca 2004 r. Bazy są dostępne bezpłatnie przez Internet:

- baza: „Artykuły z czasopism polskich (MARC-BN, 1996–2004)” – pod adresem: <http://mak.bn.org.pl/cgi-bin/makwww.exe?BM=3>;
- baza: „Artykuły z gazet i tygodników polskich (MARC-BN, 1996–2004)” – pod adresem: <http://mak.bn.org.pl/cgi-bin/makwww.exe?BM=20>.

Baza artykułów z czasopism (1996–2004) zawiera 395 318 dokumentów i odnotowała 1 244 541 odwiedzin². Uwzględniono w niej artykuły z 1800 czasopism. Baza artykułów z gazet i tygodników (1996–2004) zawiera 104 697 dokumentów i odnotowała 484 159 odwiedzin. W bazie uwzględniono tylko dwa dzienniki: „Rzeczpospolitą” i „Gazetę Wyborczą” oraz 22 tygodniki.

W 2005 r. Instytut Bibliograficzny przeszedł na format MARC 21. Utworzono dwie nowe bazy, również dostępne bezpłatnie w Internecie:

- 1) baza: „Artykuły z czasopism polskich (MARC 21, 2005–)” – pod adresem: <http://mak.bn.org.pl/cgi-bin/makwww.exe?BM=25>;
- 2) baza: „Artykuły z gazet i tygodników polskich (MARC 21, 2005–)” – pod adresem: <http://mak.bn.org.pl/cgi-bin/makwww.exe?BM=26>.

Dużym udogodnieniem dla czytelników jest FIDKAR – „Multiwyszukiwarka dla Komputerowych Baz Bibliotecnych”. Dzięki niej użytkownicy za pomocą jednego zapytania mogą przeszukiwać wszystkie cztery bazy bibliograficzne BZCz jednocześnie:

1. Artykuły z czasopism polskich (MARC-BN, 1996–2004)
2. Artykuły z gazet i tygodników polskich (MARC-BN, 1996–2004)
3. Artykuły z czasopism polskich (MARC 21, 2005–)
4. Artykuły z gazet i tygodników polskich (MARC 21, 2005–) – czyli Wspólna Baza Prasy (dalej: WBPr).

Multiwyszukiwarka dostępna jest na stronie BN: <http://mak.bn.org.pl/fidkar/bzcz.html>.

¹ J. Sadowska, *Jaka „Bibliografia Zawartości Czasopism”?*, Bibliotekarz, 2001, nr 9, s. 16–19.

² Wszystkie dane w tekście: stan na dzień 27 III 2013 r.

Początki Wspólnej Bazy Prasy

W styczniu 2005 r. kierownik Instytutu Bibliograficznego Jadwiga Sadowska i dyrektor BN Michał Jagiełło wystąpili z projektem zmian w opracowywaniu BZCz.

Na naradzie Krajowej Rady Bibliotecznej i dyrektorów wojewódzkich bibliotek publicznych Jadwiga Sadowska przedstawiła „Informację o stanie i zamierzeniach wobec Bibliografii Zawartości Czasopism”. Informacja ta poświęcona była zasadom doboru i selekcji czasopism do BZCz – kolejno czasopism naukowych, dalej gazet, tygodników i dwutygodników i w końcu innych wydawnictw periodycznych.

Przypomniano, że BZCz w przeszłości uwzględniała zwykle jedną (górną) gazetę centralną, odnośnie do tygodników opracowywano kilka tytułów (górną kilkanaście) spośród kilkuset wychodzących. Jednocześnie tych kilka gazet i tygodników to aż 20% rekordów bibliograficznych, reszta pochodzi z 1300 rejestrowanych czasopism naukowych, fachowych, popularnonaukowych, społeczno-kulturalnych i literackich.

Konkluzją informacji była zapowiedź całkowitej rezygnacji z rejestracji gazet, tygodników i dwutygodników przez BN, gdyż opracowywanie bazy wymagało zbyt dużego nakładu pracy. Dodatkowo przyczyną rezygnacji była stała krytyka doboru tytułów właśnie tej grupy czasopism ze strony polityków i publicystów.

W kwietniu 2005 r. dyrektor BN ponownie zawiadomił dyrektorów bibliotek wojewódzkich o zamiarze rezygnacji z opracowywania gazet i tygodników od 1 stycznia 2006 r. Jednocześnie, ze względu na popularność i użyteczność bazy artykułów z gazet i tygodników polskich, zaproponował wspólne jej tworzenie w przyszłości. Nie był to nowy pomysł – pierwsza taka propozycja padła już w 2002 r. Był to jednak czas, gdy informatyzacja bibliotek dopiero raczkowała i wobec braku technicznych możliwości inicjatywa ta nie została wówczas wdrożona w życie.

Do pisma dyrektora BN został dołączony „Projekt wspólnej bazy danych dla artykułów z gazet i tygodników” przygotowany przez Jadwigę Sadowską. Powołano się na przykłady Litwy, Czech i Finlandii i zaproponowano bibliotekom wojewódzkim wspólne tworzenie bazy artykułów z gazet i tygodników. Baza stałaby się własnością wszystkich uczestniczących w projekcie bibliotek. Każda biblioteka sama wybierałaby czasopisma do opracowywania i odpowiadałaby za ich prenumeratę. BN przeprowadziłaby szkolenia dla wytypowanych pracowników i od stycznia 2006 r. rozpoczęłoby się wspólne tworzenie bazy. Rekordy miały być opracowywane w formacie MARC 21, stosowany byłby Język Haseł Przedmiotowych (dalej: JHP). Dołączono ankietę, w której zaproponowano 18 bibliotekom 30 tytułów gazet i tygodników do wyboru według własnego uznania³.

Dnia 31 maja 2005 r. odbyło się w BN robocze spotkanie w sprawie WBPr. Na naradzie omówiono szczegółowo zagadnienia techniczne i organizacyjne współpracy.

³ J. Sadowska, *Dwa lata wspólnej bazy artykułów prasowych*, Bibliotekarz, 2008, nr 1, s. 9–10.

Okazało się, że pozytywnie na propozycję BN odpowiedziało tylko 10 wojewódzkich bibliotek publicznych:

- Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. Josepha Conrada Korzeniowskiego w Gdańsku,
- Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Witolda Gombrowicza w Kielcach,
- Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Krakowie,
- Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie,
- Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi,
- Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. E. Sukertowej-Biedrawiny w Olsztynie,
- Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Poznaniu,
- Wojewódzka Biblioteka Publiczna – Książnica Kopernikańska w Toruniu,
- Biblioteka Publiczna m. st. Warszawy,
- Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. C. Norwida w Zielonej Górze.

Do projektu nie przystąpiły natomiast:

- Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna w Bydgoszczy,
- Książnica Podlaska w Białymstoku,
- Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna w Gorzowie Wielkopolskim,
- Biblioteka Śląska w Katowicach,
- Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Opolu,
- Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna w Rzeszowie,
- Książnica Pomorska w Szczecinie,
- Dolnośląska Biblioteka Publiczna we Wrocławiu.

Do projektu przyłączyła się za to Miejska Biblioteka Publiczna we Wrocławiu, która opracowuje wrocławski dodatek do „Gazety Wyborczej”.

Ustalono, że do bazy wejdzie 6 tytułów gazet i 15 tytułów tygodników (razem 21 periodyków). Tytuły rozdzielono pomiędzy poszczególne biblioteki. Zainteresowane biblioteki podjęły się również opracowywania lokalnych dodatków do „Gazety Wyborczej” (tab. 1).

Tabela 1. Wykaz czasopism rejestrowanych w WBP w 2006 r.

Nowe Życie Gospodarcze Przekrój Gazeta Wyborcza (Trójmiasto)	WiMBP w Gdańsku
Puls Biznesu Newsweek Polska Gazeta Wyborcza (Kielce)	WBP w Kielcach
Tygodnik Powszechny Myśl Polska Gazeta Wyborcza (Kraków)	WBP w Krakowie
Niedziela Polityka Ozon Gazeta Wyborcza (Lublin)	WBP w Lublinie
Gazeta Polska Głos	WBP w Łodzi

Ciąg dalszy tabeli 1

Forum Najwyższy Czas	WBP w Olsztynie
Wprost Gazeta Wyborcza (Poznań)	WBP w Poznaniu
Gazeta Prawna Gazeta Bankowa Gazeta Wyborcza (Toruń)	Książnica Kopernikańska w Toruniu
Gazeta Wyborcza Rzeczpospolita	Biblioteka Narodowa
Nasz Dziennik Trybuna Gazeta Wyborcza (Stołeczna)	Biblioteka Publiczna m. st. Warszawy
Gazeta Wyborcza (Wrocław)	MBP we Wrocławiu
Przegląd Gazeta Wyborcza (Zielona Góra)	WIMBP w Zielonej Górze

Oprócz rozdzielania czasopism pomiędzy poszczególne biblioteki poczyniono też ustalenia dotyczące zasad doboru i selekcji artykułów. Postanowiono nie uwzględniać w bibliografii artykułów mniejszych niż jedna strona formatu A4. Bez względu na objętość pomija się też: felietony, porady, ustawy, rozporządzenia, artykuły promocyjno-reklamowe. Szczególną uwagę postanowiono zwrócić na opracowywanie tekstów literackich, recenzji książek, przedstawień, filmów, wywiadów, polemik i artykułów biograficznych, ze względu na częstotliwość wykorzystywania ich przez czytelników i ponadczasowy charakter. Anna Szymańska-Sielużycka, kierownik Zakładu Technologii Informatycznych BN, przedstawiła współpracującym bibliotekom „Warunki techniczno-organizacyjne bazy danych dla artykułów”. Dawały one bardzo dużą swobodę bibliotekom – przede wszystkim z racji tego, że nie wszystkie pracują w systemie MAK, ale bardzo często używają innych systemów komputerowych. Informatycy z BN prosili tylko o dokładne podanie formatu zapisu oraz sposobu kodowania polskich i obcych liter, a potem o trzymanie się własnych ustaleń.

We wrześniu pracownicy Zakładu BZCz przeprowadzili szkolenia dla pracowników współpracujących bibliotek. Szkolenia te powtórzono w czerwcu 2006 r. Program szkoleń obejmował zasady opisu formalnego i rzeczowego, doboru i selekcji artykułów. Zagadnienia te omawiano, ilustrując wykład wieloma praktycznymi przykładami. W październiku 2005 r. biblioteki przestały testowe pliki z próbnymi opisami do BN. Pracownicy Zakładu BZCz odesłali poprawione rekordy bibliograficzne. Cały czas można się było konsultować z BN indywidualnie – telefonicznie lub za pomocą poczty elektronicznej. Należy podkreślić zasługi pań: Aliny Giedrojć-Kwiatkowskiej, Beaty Wieczorkowskiej, Joanny Rowińskiej i Grażyny Jaroszewicz w zakresie opieki merytorycznej.

Współpracujące biblioteki zaczęły tworzyć WBPr od 1 stycznia 2006 r. Zasady jej funkcjonowania reguluje „Porozumienie o współpracy w zakresie tworzenia wspólnej bazy danych artykułów z gazet i tygodników”. BN zawarła takie porozumienie z każdą z bibliotek oddzielnie. Te zaś zobowiązały się do

przesyłania danych zgodnie z częstotliwością ukazywania się czasopism, czyli w przypadku dzienników codziennie, a w przypadku tygodników – raz na tydzień. Za jakość opisów odpowiadają współpracujące biblioteki, które też we własnym zakresie prenumerują czasopisma wchodzące do bazy. BN odpowiada natomiast za organizowanie niezbędnych szkoleń, obsługę techniczną i dostępność bazy w Internecie. Baza posadowiona jest na serwerze BN i dostępna na jej stronach.

Ustalono, że baza jest własnością współpracujących bibliotek. W związku z tym BN zobowiązała się przychody ze sprzedaży danych rekompensować bibliotekom nieodpłatnym przekazywaniem danych z innych baz tworzonych przez BN. W 2007 r. zmieniono zasady wynagradzania bibliotek. Zamiast plików z danymi współpracujące biblioteki miały otrzymywać pieniądze uzyskane ze sprzedaży danych, w wysokości proporcjonalnej do liczby rekordów bibliograficznych wprowadzonych przez siebie do bazy. Ten sposób rozliczenia obowiązywał do końca 2012 r. W 2013 r. BN zrezygnowała ze sprzedaży danych z baz bibliograficznych, co było prawdopodobnie spowodowane niewielkim zainteresowaniem kupujących i minimalnym zyskiem, trudno bowiem sprzedać coś, co jest dostępne za darmo w Internecie. Niestety, tym samym współpracujące biblioteki zostały pozbawione jakiegokolwiek, nawet symbolicznej, gratyfikacji.

Udział Książnicy Kopernikańskiej

Wspólną Bazę Prasy w Książnicy Kopernikańskiej w Toruniu opracowują pracownicy Działu Informacyjno-Bibliograficznego. Dział dzieli się na Sekcję Bibliografii Regionalnej i Sekcję Informacji. Dodatek regionalny do „Gazety Wyborczej” opracowywała koleżanka z Sekcji Bibliografii Regionalnej, w ramach prac nad „Bibliografią regionalną województwa kujawsko-pomorskiego”. Opracowywaniem tytułów ogólnopolskich zajmują się pracownicy Sekcji Informacji.

Każdy pracownik ma przydzielony osobny tytuł. Drugi tytuł jest opracowywany w przypadku urlopów czy zwolnień lekarskich. Opisy bibliograficzne są przesyłane do BN codziennie. Opisy wysyłane są w jednym pliku tekstowym pod nazwą „bzg.txt” (tab. 2). Cechą charakterystyczną rekordu w formacie tekstowym jest nieczytelność polskich znaków diakrytycznych. Nie jest to jednak błąd, tylko efekt ich kodowania. Pliki są wysyłane przed godziną 14.00. Dzięki temu po aktualizacji bazy jeszcze tego samego dnia po południu opracowane rano rekordy są już dostępne dla użytkowników w Internecie.

Tabela 2. Rekord w pliku tekstowym TXT

```
LDR %a+++++ %bn %ca %da %e+ %f+ %g2 %h2 %i+++++ %j7 %ki %l+ %m4500
008 %a130320 %ls %m2013 %n++++ %bpl %h++++ %c+ %pr %r++++ %s+ %f0 %t0
%g+ %w+
%j+ %i+ %epol %k+ %z+
015 %a2013/03/20
040 %aTor M %cTor M %ePNN
1001 %cTomasz Janik.
24510%aBudżetu państwa nie stał na dotowanie w tak znacznym stopniu
bezsportnych post@powaã / %cTomasz Janik ; rozm. przepr. Aneta Mo@cicka.
650 4%aOp@aty s@kowe %zPolska %yod 2001 r.
650 4%aNotariat %zPolska %yod 2001 r.
655 4%aWywiady
7001 %aMo@cicka, Aneta. %eRozm. przepr.
7731 %i// %tDziennik Gazeta Prawna. - %g2013, nr 56, dod. Prawnik, s. D2
999 %agbar
```

WBPr jest opracowywana od początku, aż do teraz, w systemie bibliotecznym MAK. Bibliografia regionalna, podobnie jak katalog Książnicy, jest opracowywana w systemie bibliotecznym PROLIB.

Tworzenie bazy artykułów z gazet i tygodników w odrębnym systemie nie stwarza żadnych komplikacji i problemów w funkcjonowaniu głównego systemu bibliotecznego Książnicy, jakim jest PROLIB. Każda baza, w tym także WBPr, ma własną specyfikę wynikającą z jej charakteru, zawartości, trybu powstawania i przeznaczenia. Na dodatek zmiany są uzgadniane ze wszystkimi współpracującymi bibliotekami.

Program MAK stworzony przez informatyków BN mimo swego wieku ma wciąż wiele plusów. Przede wszystkim jest darmowy. Bardzo łatwo wprowadza się do bazy nowe rekordy, jako że bibliotekarz pracuje tylko na jednym oknie. Trudności mogą wynikać w związku z melioracją bazy. Za meliorację wspólnej bazy odpowiada jednak BN. W przypadku zmian w formacie czy w przypadku zmiany haseł przedmiotowych opisy bibliograficzne poprawiane są przez pracowników Zakładu BZCz. Również gdy zostanie zauważony błąd w wysłanym już przez nas opisie, zwracamy się z prośbą o poprawienie pomyłki do bibliotekarzy z BN.

Na początku naszej współpracy opracowywaliśmy jeden dziennik: „Gazetę Prawną”, jeden tygodnik: „Gazetę Bankową” oraz regionalny dodatek do „Gazety Wyborczej”. Od 1 stycznia 2008 r. zrezygnowaliśmy, w porozumieniu z BN, z opracowywania dla potrzeb WBPr toruńskiego dodatku do „Gazety Wyborczej”. Artykuły zamieszczane w „Gazecie Wyborczej” w Toruniu miały charakter lokalny i w żadnym stopniu nie miały znaczenia ogólnopolskiego. Jeżeli w Toruniu odnotowywano wydarzenie rangi ogólnokrajowej, to i tak pisano o tym w głównym wydaniu. Zgodnie ze swoją misją Książnica Kopernikańska tworzy od wielu lat „Bibliografię regionalną województwa kujawsko-pomorskiego”. Opisy bibliograficzne z „Gazety Wyborczej” w Toruniu są umieszczane w bazie bibliografii regionalnej i uznaliśmy za bezcelowe powielanie ich jeszcze w bazie ogólnopolskiej.

We wrześniu 2009 r., po połączeniu „Dziennika” z „Gazetą Prawną”, zaczęliśmy opracowywać „Dziennik Gazetę Prawną”. Wcześniej „Dziennik” opracowywała Biblioteka Publiczna m. st. Warszawy. Dzięki temu mieliśmy bogaty materiał bibliograficzny, na którym mogliśmy się wzorować. Od 1 stycznia 2010 r., kiedy to „Gazeta Bankowa” stała się miesięcznikiem, zaczęliśmy opracowywać „Tygodnik Solidarność”.

Przez osiem lat tworzenia WBPr pracowało nad nią wiele osób:

- Joanna Matczak – opracowywała „Gazetę Wyborczą” (Toruń),
- Lidia Klimaszewska – opracowywała „Gazetę Bankową”,
- Anna Broda – opracowywała „Gazetę Bankową”, a obecnie „Tygodnik Solidarność”,
- Grzegorz Barecki – opracowywał „Gazetę Prawną”, a obecnie „Dziennik Gazetę Prawną”.

Dzienniki i tygodniki

Liczba tytułów we Wspólnej Bazie Prasy mocno się zmieniła od 2006 r. Przestały się ukazywać „Ozon”, „Głos”, pojawił się „Dziennik”, który połączył się z „Gazetą Prawną”, „Nowe Życie Gospodarcze” i „Gazeta Bankowa” stały się miesięcznikami. Biblioteka Publiczna m. st. Warszawy zaczęła opracowywać dziennik „Polska” (Metrop. Warsz.), WBP w Krakowie tygodnik „Źródło”, WBP w Łodzi tygodnik „Nasza Polska”⁴. W ostatnim czasie pojawiły się nowe tygodniki: „Do Rzeczy”, „Uważam Rze”, „Sieci”.

W 2011 r. współpracę z WBPr rozpoczęła Biblioteka Pedagogiczna w Zamościu. Jej pracownicy opracowują „Głos Nauczycielski”, „Najwyższy Czas” i „Sieci”. W 2012 r. do projektu przyłączyła się również Biblioteka Pedagogiczna im. gen. bryg. prof. Elżbiety Zawackiej w Toruniu. Jej pracownicy opracowują tygodnik „Forum”. Niestety, od 2012 r. w WBPr nie ukazują się już opisy z WBP w Olsztynie.

Obecnie w WBPr rejestrowanych jest 19 tygodników i 6 dzienników. Dodatkowo opracowywanych jest 8 dodatków lokalnych do „Gazety Wyborczej” (tab. 3) – przez te biblioteki, które wyraziły taką chęć.

Tabela 3. Wykaz czasopism rejestrowanych w WBPr w 2013 r.

Przekrój Gazeta Wyborcza (Trójmiasto)	WiMBP w Gdańsku
Puls Biznesu Newsweek Polska Gazeta Wyborcza (Kielce)	WBP w Kielcach
Tygodnik Powszechny Źródło Gazeta Wyborcza (Kraków)	WBP w Krakowie
Niedziela Polityka Gazeta Wyborcza (Lublin)	WBP w Lublinie

⁴ J. Rowińska, *Opracowywanie artykułów prasowych – „Wspólna Baza BN i Bibliotek Publicznych”*, Bibliotekarz, 2010, nr 11, s. 14–17.

Ciąg dalszy tabeli 3

Gazeta Polska Myśl Polska Nasza Polska	WBP w Łodzi
–	WBP w Olsztynie
Wprost Gazeta Wyborcza (Poznań)	WBP w Poznaniu
Dziennik Gazeta Prawna Tygodnik Solidarność	Książnica Kopernikańska w Toruniu
Forum	BPed. w Toruniu
Gazeta Wyborcza Rzeczpospolita Bloomberg Businessweek Polska	Biblioteka Narodowa
Nasz Dziennik Polska (Metrop. Warsz.) Do Rzeczy Uważam Rze Gazeta Wyborcza (Stołeczna)	Biblioteka Publiczna m. st. Warszawy
Gazeta Wyborcza (Wrocław)	MBP we Wrocławiu
Głos Nauczycielski Najwyższy Czas Sieci	BPed. w Zamościu
Przegląd Gazeta Wyborcza (Zielona Góra)	WiMBP w Zielonej Górze

Szkolenia

Od kilku lat w maju odbywa się w BN szkolenie na temat bibliografii artykułów z gazet i tygodników polskich. Pracownicy Działu Informacyjno-Bibliograficznego Książnicy Kopernikańskiej uczestniczyli dotychczas w pięciu spotkaniach w latach 2007–2011.⁵

Pierwsze z cyklu szkoleń objęło selekcję materiałów i opracowanie formalne oraz przedmiotowe. Alina Giedrońc-Kwiatkowska omówiła zasady doboru artykułów do WBP. Podkreśliła, że baza powiększa się w szybkim tempie, choć różnice między poszczególnymi bibliotekami w ilości opracowywanych dokumentów są znaczne. Postulowała również, żeby nie opracowywać małych artykułów – powinno się stosować kryterium jednej strony tekstu dla tygodników. Do bazy powinny być przesyłane artykuły jedynie o znaczeniu ogólnopolskim. Artykuły o charakterze lokalnym biblioteki mogą opracowywać na użytek tworzonych przez siebie bibliografii regionalnych.

BN zakłada, że WBP przeznaczona jest dla ogółu czytelników i opiera się na najpopularniejszych gazetach i tygodnikach, natomiast baza „Artykułów z czasopism polskich” ma charakter fachowy, naukowy i obejmuje trudno dostępne periodyki. BN zastrzegła sobie prawo do selekcji nadsyłanych przez biblioteki artykułów.

⁵ Autorzy artykułu brali osobiście udział w opisywanych naradach bibliografów w BN. Ze spotkań sporządzane były szczegółowe sprawozdania, które służą jako pomoc metodyczna w bieżącej pracy nad bibliografią.

Kolejną kwestią poruszoną przez Alinę Giedrojc-Kwiatkowską było opracowanie formalne i wymogi formatu MARC 21, m.in. zasady umieszczania autorów w polu 100, adnotacji w polu 520, numeracji serii w polu 440. Na koniec omówiono opracowanie rzeczowe, np. umieszczanie haseł osobowych w polu 600, haseł korporatywnych w polu 610 czy haseł geograficznych w polu 651.

Spotkanie w następnym roku zainicjowała Beata Wieczorkowska, kierownik Zakładu BZCz, mówiąc o opracowaniu rzeczowym. Zaproponowała, aby w polu 653 używać tematów, które nie występują jeszcze w kartotece wzorcowej JHP BN. Ostatecznie jednak ten pomysł nie wszedł w życie. Zasugerowała też, żeby używać rocznych określników chronologicznych dla potrzeb WBPr. Joanna Rowińska, kierownik Sekcji Opracowania Prasy, omówiła zasady umieszczania w polu 040 siglum biblioteki oraz podawania nazwisk dwuczłonowych w polu 600 i 653. Przypomniała, żeby nie stosować określników chronologicznych po nazwach nowych województw, po tematach Unia Europejska i kraje Unii Europejskiej. Wiele miejsca w prezentacji poświęciła zwłaszcza opisowi bibliograficznemu recenzji filmów fabularnych, filmów dokumentalnych, filmów prezentowanych na festiwalach, filmów powstałych w koprodukcji, opisowi bibliograficznemu inscenizacji teatralnych, przedstawień baletowych, spektakli telewizyjnych i zapowiedziom przedstawień. Następnie Alina Giedrojc-Kwiatkowska przedstawiła normy selekcji i doboru artykułów do WBPr. Stwierdziła, że nie należy opracowywać małych artykułów oraz felietonów. Selekcja powinna być ostra w przypadku tematyki politycznej, a łagodna w przypadku tematyki kulturalnej.

Podczas warsztatów w 2009 r. Anna Stolarczyk z pracowni JHP BN omówiła zasady tworzenia haseł zwłaszcza haseł osobowych, korporatywnych i tytułowych. Potem głos zabrała Beata Kaczmarek z Zakładu Technologii Informatycznych. Omówiła problemy z utrzymaniem i prowadzeniem WBPr. Przypomniała, aby przysyłać najwyżej jeden plik dziennie. Na koniec części pierwszej Magdalena Krynicka z Pracowni Teorii i Organizacji Bibliografii omówiła zmiany, jakie wprowadzono w formacie MARC 21, a które zaczną obowiązywać od 2010 r.

W drugiej części spotkania pracę nad bibliografią w swoich bibliotekach przybliżyły Urszula Cimoch z WBP w Poznaniu i Helena Skrzeczkowska z Biblioteki m. st. Warszawy. Prelegentki podzieliły się z pozostałymi uczestnikami swoimi wątpliwościami i problemami, na które napotykają w czasie prac bibliograficznych. Ich wystąpienie spotkało się z dużym odzewem i dało początek gorącej dyskusji.

W 2010 r. szkolenie dla bibliografów prasy połączone było ze szkoleniem dla bibliografów regionalnych. Danuta Mularska omówiła zagadnienia związane z „Opracowywaniem rzeczowym BZCZ”, Wanda Klenczon zajęła się „Zmianami w JHP BN i jego metodyce”, Beata Wieczorkowska przedstawiła „Informację o Wspólnej Bazie BN i Bibliotek Publicznych”. Następnie swoje doświadczenia w pracy nad bibliografią prasy w swoich bibliotekach omówili: Elżbieta Słoń z WBP w Kielcach, Justyna Nartowska z WBP w Krakowie, Bożena Lech-Jabłońska z WBP w Lublinie, Waldemar Tychek z WBP w Olsztynie oraz Małgorzata Ulanicka z WiMBP w Zielonej Górze. Spotkanie zakończyła Joanna Rowińska referatem „Zmiany w opracowaniu formalnym i rzeczowym w bazie PRASA”.

Spotkanie w 2011 r., poświęcone bibliografii artykułów z gazet i tygodników polskich, moderowała Beata Wieczorkowska. Renata Wójcik (Zakład BZCz) omówiła współczesne źródła informacji pomocne przy tworzeniu haseł osobowych – internetowe bibliografie narodowe (rosyjską, białoruską, ukraińską, holenderską, hiszpańską, francuską, izraelską).

Bartłomiej Włodarczyk (Pracownia JHP) przedstawił referat poświęcony hasłom formalnym, przypomniał, że po nich nie używamy określników geograficznych i chronologicznych. Te ostatnie wolno jednak zastosować w przypadku tematów z dziedzin sztuki i literatury.

Dorota Mularska (Zakład BZCz) omówiła kierunki zmian w opracowaniu rzeczowym. Zostały one spowodowane dążeniem BN do uporządkowania słownictwa i uproszczenia gramatyki JHP. Systematycznie usuwane i zastępowane współczesnymi odpowiednikami są terminy archaiczne, np. Młodzież szkolna → Uczniowie, Bezpieczeństwo i higiena pracy → Bhp; ujednoczone jest również słownictwo, np. Ochrona osób, Ochrona środowiska, Ochrona konsumentów. Preferowane są tematy wielowyrazowe, np. Komputery – przemysł → Przemysł komputerowy. Dla kategorii osób wprowadzane są hasła, np. Matematycy, Młodociani rodzice, Malarze polscy, podobnie jak dla typów obiektów, np. Bibliotekarstwo, ale Biblioteki akademickie, Biblioteki dziecięce, Biblioteki kościelne. Inne zmiany to m.in. zlikwidowanie określników formalnych – zastąpiły je tematy formalne w polu 655; ograniczenie określników chronologicznych po tematach formalnych; wprowadzenie określnika „w literaturze” dla omówienia motywów literackich w opracowaniach, np. Kobieta – w literaturze, Śląsk – w literaturze czeskiej; zastąpienie zlikwidowanego określnika formalnego „ikonografia” określnikami rzeczowymi „w fotografii”, „w sztuce”, np. Kobieta – w fotografii, Kobieta – w sztuce polskiej.

Joanna Rowińska rozpoczęła wystąpienie od informacji, jak należy rozpisywać artykuły z dodatków: podaje się je bez cudzysłowu i bez podtytułów, dodatek jednorazowy można opracować jako całość – jako jeden artykuł. Następnie omówione zostały szczegółowo zasady opracowywania recenzji książek, filmów i przedstawień teatralnych. Przedstawione również zostały zasady wykorzystywania pola 520 – pola adnotacji.

Anna Olszak z WiMBP w Gdańsku zaprezentowała metody opracowywania WBP w jej bibliotece i problemy, na które napotyka w jego trakcie.

Ostatni z referatów „Wspólna Baza Prasy 2006–2011. Sześć lat doświadczeń Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej – Książnicy Kopernikańskiej w Toruniu” przygotowany został przez Annę Brodę i Grzegorza Bareckiego z Działu Informacyjno-Bibliograficznego WBP-KK⁶.

Naradę zakończyła dyskusja. W jej trakcie padła propozycja zastąpienia JHP słowami kluczowymi, alternatywnym rozwiązaniem jest szersze niż dotąd wykorzystanie pola 520 (adnotacje) i pola 653 (hasła niekontrolowane).

Pracownicy Działu Informacyjno-Bibliograficznego Książnicy Kopernikańskiej pozostawali w ciągu wielu lat współpracy również w ciągłym kontakcie z Za-

⁶ G. Barecki, A. Broda, *Wspólna Baza Prasy 2006–2011. 6 Lat Doświadczeń WBP – Książnicy Kopernikańskiej w Toruniu*, Blog Działu Informacyjno-Bibliograficznego WBP-KK w Toruniu [online], [dostęp 27 III 2013]. Dostępny w World Wide Web: <http://informatorium.kszajnica.torun.pl/wspolna-baza-prasy-6-lat-doswiadczen-wbp-kk/>.

kładem BZCz za pomocą poczty elektronicznej. Szczególnie należy podkreślić zasługi Joanny Rowińskiej, która czuwa nad WBPr i jest w stałym kontakcie ze wszystkimi pracującymi nad nią bibliotekarzami. Zebranych zostało przez ten czas wiele uwag i wskazówek dotyczących opracowania formalnego i rzeczowego. Oto kilka najważniejszych i najbardziej przydatnych:

1. W opisie formalnym pomijamy współpracowników.
Nie ma konstrukcji Kowalski, Jan – Współpraca.
Współpracowników nie wymieniamy też w polu 245.
2. Nie stosujemy w odniesieniu do autorstwa określników typu „przygotował”.
W takich wypadkach używamy „Oprac.”
3. Odsyłacze od podwójnych nazwisk oraz inne formy nazwy autora (np. dla nazwisk transliterowanych) dajemy zawsze w polu 720, a nie 700.
W przypadku haseł przedmiotowych w polu 653.
W polu 653 są wskaźniki (.1).
4. W polu 245 część „Cz.” piszemy zawsze dużą literą.
5. Należy stosować adnotacje w przypadku opisów, gdy ani tytuł, ani hasła przedmiotowe nie oddają dokładnie tematu.
Warto wówczas w polu 520 dopisać zdanie wyjaśniające i podające szczegóły.
6. Po hasłach typu „Postępowanie...” (np. administracyjne, ale dotyczy to wszystkich postępowań) nie używamy określnika „prawo”.
Konstrukcja wygląda następująco:
Postępowanie cywilne – Polska – stan na 2013 r.
Postępowanie sądowe – Polska – stan na 2013 r.
7. Nie używamy konstrukcji „Prawo wspólnotowe europejskie – stosowanie – Polska”.
Aby oddać zależność między prawem wspólnotowym a prawem krajowym, stosujemy temat „Prawo krajowe a prawo wspólnotowe europejskie”.
8. W niżej przedstawionej konstrukcji nie stosujemy określników chronologicznych:
„Temat – prawo – projekty – Polska”.
9. Po nazwach województw nie podajemy określników chronologicznych.
10. Określniki chronologiczne nie występują po określniku „kraje Unii Europejskiej”.

Metodyka pracy

Tworząc opisy bibliograficzne, opieramy się na polskiej normie numer PN-N-01152-2:1997 „Opis bibliograficzny – Wydawnictwa ciągłe”. W normie podano zasady opisu bibliograficznego wydawnictw ciągłych oraz dokumentów niesamoistnych wydawniczo, opublikowanych w wydawnictwach ciągłych. Ustalono elementy opisu i określono podstawowe źródła, z których należy przejmować dane. Przedstawiono dane dotyczące poszczególnych elementów opisu. Norma została jednak formalnie w 2012 r. wycofana przez Polski Komitet Normalizacyjny bez zastąpienia inną.

Tworząc bazę zgodnie z wymogami BN, stosujemy transliterację znaków cyrylickich na znaki łacińskie. W tym zakresie opieramy się na polskiej normie numer: PN-ISO 9:2000 „Informacja i dokumentacja – Transliteracja znaków cyrylickich na znaki łacińskie – Języki słowiańskie i niesłowiańskie”. Norma określa system transliteracji na znaki łacińskie znaków cyrylickich, tworzących alfabety języków słowiańskich i niesłowiańskich.

Od 2006 r. wprowadziliśmy do bibliografii artykułów z gazet i tygodników już 33 998 rekordów bibliograficznych. Średnio w ciągu jednego roku wprowadzamy aż 4675 opisów. Trzeba przy tym podkreślić, że obecnie nad bazą pracują tylko dwie osoby (tab. 4).

Tabela 4. Czasopisma opracowywane przez Książnicę Kopernikańską w Toruniu

Tytuł czasopisma / Rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Razem
Dziennik Gazeta Prawna	0	0	0	1 643	5 608	4 193	42 91	1 118	16 853
Gazeta Bankowa	629	589	629	719	0	0	0	0	2 566
Gazeta Prawna	3 098	3 567	2 866	1 562	0	0	0	0	11 093
Gazeta Wyborcza (Toruń)	1 112	637	39	0	0	0	0	0	1 788
Tygodnik Solidarność	0	0	0	0	380	546	615	158	1 699
Razem	4 839	4 793	3 534	3 924	5 988	4 739	4 906	1 276	33 998

Praca przy tworzeniu bibliografii artykułów z gazet i tygodników jest silnie uzależniona od charakteru opracowywanej gazety. Na przykład w przypadku „Dziennika Gazety Prawnej” najważniejsza jest terminowość. Musimy codziennie opracować bieżący numer i wysłać opracowanie do Warszawy przed godziną 14.00. Samo rozpisanie gazety nie zajmuje dużo czasu, jednak jako pracownicy Działu Informacyjno-Bibliograficznego zajmujemy się również bezpośrednią obsługą czytelników i opieką nad Czytelnią Informatorium. Dużą pomocą jest dla nas fakt, że obok wersji drukowanej Książnica Kopernikańska prenumeruje również e-DGP (elektroniczne wydanie DGP, obejmujące także numery archiwalne „Gazety Prawnej”).

„Dziennik Gazeta Prawna” ma swoje strony białe (o profilu gospodarczym) oraz strony żółte (o profilu prawnym). Dzięki takiej specyfice gazety łatwo jest dobierać hasła przedmiotowe. Wystarczy spojrzeć na koniec artykułu, gdzie wymieniane są omawiane w nim ustawy. Artykuły poświęcone prawu są też bardzo konkretne, a jak wiadomo, najtrudniej jest opracowywać teksty o wszystkim. Jeżeli nie ma hasła oddającego przedmiot artykułu, ratujemy się, umieszczając w polu 520 krótką adnotację treściową.

„Dziennik Gazetę Prawną” wyróżnia duża liczba dodatków. Wśród nich są: „Księgowość i Podatki”, „Firma i Prawo”, „Samorząd i Administracja”, „Kadry i Płace”, „Prawnik”. Jedne dodatki mają charakter stały – cotygodniowy, inne ukazały się jednorazowo. Dodatki te dotyczą albo zagadnień gospodarczych, albo

prawnych. Specjalny charakter ma piątkowe wydanie magazynowe gazety, ale ono również zawiera głównie artykuły poświęcone ekonomii i przedsiębiorczości. Tylko w dodatku „Kultura i Program TV” znajdziemy dużo recenzji filmów, książek, przedstawień teatralnych i operowych, relacji z wystaw i festiwali. Są tu również recenzje płyt muzycznych, a nawet gier komputerowych.

Pracę nad „Dziennikiem Gazetą Prawną” zaczynamy od sprawdzenia najnowszych opisów, które pojawiły się w WBPr. Często jest tak, że aktualnymi tematami społeczno-politycznymi czy wydarzeniami kulturalnymi poruszonymi w gazecie, opracowywanej przez pracowników Książnicy, zajęły się też inne periodyki. Bardzo pomocny jest fakt, że BN nadal opracowuje „Rzeczpospolitą” i „Gazetę Wyborczą”. Sposób opracowywania tamtych artykułów stanowi przykład i wzór postępowania dla pozostałych bibliotek.

Obecnie od bibliografów wymaga się podawania dat życia autorów artykułów oraz osób, którym artykuł jest poświęcony. Najpierw zawsze sprawdzamy bazy BN, gdyż mogą już tam być podane potrzebne dane. Posiłkujemy się też bardzo często Krajowym Rejestrem Sądowym. Jest on nieoceniony, jeśli chodzi o daty życia przedsiębiorców oraz oficjalne nazwy przedsiębiorstw.

W latach 2006–2009 opracowywaliśmy „Gazetę Bankową”. Od stycznia 2010 r. „Gazeta Bankowa” stała się miesięcznikiem, dlatego ten tytuł zastąpiony został „Tygodnikiem Solidarność”. Pismo podejmuje przede wszystkim problematykę działalności NSZZ Solidarność, jego historii i projektów, stosunku do zapadających decyzji politycznych i rozwiązań prawnych wprowadzanych w życie. Omawiane są w nim również kwestie ogólne dotyczące związków zawodowych, ich inicjatyw, praw i zakresu wpływów. Poza tym poruszana jest tematyka społeczna i psychologiczna. Komentowane są bieżące wydarzenia polityczne i gospodarcze. W „Tygodniku Solidarność” pojawiają się wywiady z ciekawymi ludźmi, np. rozmowy Krzysztofa Świątka z pisarzem Markiem Nowakowskim; opowieści o wartych obejrzenia miejscach w Polsce – m.in. cykl „Perły kultury polskiej”, dotyczący kościołów, kaplic oraz klasztorów. Rokrocznie tygodnik organizuje konkurs wiedzy dla młodzieży o NSZZ Solidarność, wybiera również Człowieka Roku.

Typy opisów

Wśród tworzonych opisów bibliograficznych można wyróżnić kilka charakterystycznych typów, którym wiele miejsca poświęcono również na szkoleniach organizowanych przez BN w Warszawie.

Wystawy opracowywane są według następującego schematu (tab. 5):

Pole 600 – Artysta

Pole 610 – Galeria, Muzeum + określnik „wystawy”

Pole 650 – Przedmiot wystawy + określnik „historia” + określnik chronologiczny

Pole 650 – Rodzaj wystawy + określnik geograficzny + konkretny rok

Pole 651 – Miejsce wystawy + określnik „wystawy” + konkretny rok

Tabela 5. Opis wystawy

LDR		%a +++++ %b n %c a %d a %e + %f + %g 2 %h 2 %i +++++ %j 7 %k i %l + %m 4500
008		%a 121221 %l s %m 2012 %n +++++ %b pl %h +++++ %c + %p r %r +++++ %s + %f 0 %t 0 %g + %w + %j + %i + %e pol %k + %z +
015		%a 2012/12/21
040		%a Tor M %c Tor M
100	1.	%a Polak, Cezary.
245	10	%a Dyskoteka z esesmanami / %c Cezary Polak.
520	8.	%a Wystawa: „Czterdzieści i cztery”.
600	14	%a Uklański, Piotr %d (1968–)
610	24	%a „Zachęta” Narodowa Galeria Sztuki (Warszawa) %x wystawy
650	.4	%a Sztuka polska %x historia %y od 1989 r.
650	.4	%a Wystawy sztuki %z Polska %y 2012 r.
651	.4	%a Warszawa %x wystawy %y 2012 r.
651	.4	%a Polska %x w fotografii
651	.4	%a Polska %x od 1989 r.
773	1.	%i // %t Dziennik Gazeta Prawna. – %g 2012, nr 248/249, dod. Kultura i Program TV, s. k44
999		%a gbar

Recenzje filmowe opracowujemy według schematu (tab. 6):

Pole 520 – adnotacja: Zawiera rec. filmu: || tytuł / reżyser.

Pole 600 – Reżyser

Pole 630 – Tytuł filmu

Pole 655 – temat formalny „recenzje filmowe”

Tabela 6. Recenzja filmu

LDR		%a +++++ %b n %c a %d a %e + %f + %g 2 %h 2 %i +++++ %j 7 %k i %l + %m 4500
008		%a 130315 %l s %m 2013 %n +++++ %b pl %h +++++ %c + %p r %r +++++ %s + %f 0 %t 0 %g + %w + %j + %i + %e pol %k + %z +
015		%a 2013/03/15
040		%a Tor M %c Tor M
100	1.	%a Wapińska, Malwina %d (1980–).
245	10	%a Była sobie bajka / %c Malwina Wapińska.
520	8.	%a Zawiera rec. filmu: Jack pogromca olbrzymów / reż. Bryan Singer.
600	14	%a Singer, Bryan %d (1965–)
630	04	%a Jack pogromca olbrzymów (film ; 2013)
655	.4	%a Recenzje filmowe
773	1.	%i // %t Dziennik Gazeta Prawna. – %g 2013, nr 53, dod. Kultura i Program TV (BY), s. k23
999		%a gbar

Recenzje przedstawień opracowujemy według schematu (tab. 7):

Pole 520 – adnotacja: Zawiera rec. przedstawienia: || tytuł / autor; reżyser; teatr, miasto

Pole 600 – Autor + tytuł + określnik „inscenizacje”

Pole 600 – Reżyser

Pole 610 – Teatr

Pole 651 – Miasto + określnik „teatr” + konkretny rok

Pole 655 – temat formalny „Recenzje teatralne”

Tabela 7. Recenzja przedstawienia

LDR		%a +++++ %b n %c a %d a %e + %f + %g 2 %h 2 %i +++++ %j 7 %k i %l + %m 4500
008		%a 130308 %l s %m 2013 %n +++++ %b pl %h +++++ %c + %p r %r +++++ %s + %f 0 %t 0 %g + %w + %j + %i + %e pol %k + %z +
015		%a 2013/03/08
040		%a Tor M %c Tor M
100	1.	%a Wakar, Jacek %d (1972–).
245	10	%a Witkacy do czyśćca? / %c Jacek Wakar.
520	8.	%a Zawiera rec. przedstawienia: Bezimienne dzieło / Stanisław Ignacy Witkiewicz ; reż. Jan Englert ; Teatr Narodowy, Warszawa.
600	14	%a Witkiewicz, Stanisław Ignacy %d (1985–1939). %t Bezimienne dzieło %x inscenizacje
600	14	%a Englert, Jan %d (1943–)
610	24	%a Teatr Narodowy (Warszawa)
651	.4	%a Warszawa %x teatr %y 2013 r.
655	.4	%a Recenzje teatralne
773	1.	%i // %t Dziennik Gazeta Prawna. – %g 2013, nr 48, dod. Kultura i Program TV (BY), s. k25
999		%a gbar

Recenzje książek opracowujemy według schematu (tab. 8):

Pole 520 – adnotacja: Zawiera rec. książki: || tytuł / autor. – miejsce wydania, rok wydania.

Pole 600 – Autor + tytuł

Pole 655 – temat formalny „Recenzje literackie”

Tabela 8. Recenzja książki

LDR		%a +++++ %b n %c a %d a %e + %f + %g 2 %h 2 %i +++++ %j 7 %k i %l + %m 4500
008		%a 130315 %l s %m 2013 %n +++++ %b pl %h +++++ %c + %p r %r +++++ %s + %f 0 %t 0 %g + %w + %j + %i + %e pol %k + %z +
015		%a 2013/03/15
040		%a Tor M %c Tor M
100	1.	%a Kofta, Piotr %d (1973–).
245	10	%a Tajemnica lojalności / %c Piotr Kofta.
520	8.	%a Zawiera rec. książki: Młody Philby / Robert Littell. – Warszawa, 2013.
600	14	%a Littell, Robert %d (1935–). %t Młody Philby
655	.4	%a Recenzje literackie
773	1.	%i // %t Dziennik Gazeta Prawna. – %g 2013, nr 53, dod. Kultura i Program TV (BY), s. k27
999		%a gbar

Statystyka

Do Wspólnej Bazy Prasy zostały dotąd wprowadzone 209 404 rekordy. Książnica Kopernikańska opracowała z tego 33 998 artykułów. Stanowi to $\frac{1}{6}$ wartości całej bazy tworzonej przez 14 bibliotek. Więcej opisów od nas stworzyła tylko BN (tab. 9).

Tabela 9. Liczba rekordów tworzonych przez poszczególne biblioteki

Biblioteka / Rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Razem
WiMBP Gdańsk	0	1 440	1 099	928	929	783	718	637	172	6 706
WBP Kielce	0	4 536	2 264	1 665	1 505	1 360	1 548	2 074	423	15 375
WBP Kraków	0	2 418	2 517	2 321	2 300	2 162	2 199	1 814	382	16 113
WBP Lublin	0	2 252	2 028	2 116	2 017	2 033	2 201	2 151	531	15 329
WBP Łódź	0	808	891	848	763	1 142	1 648	1 827	395	8 322
WBP Olsztyn	0	1 942	1 903	1 816	1 752	1 757	1 772	0	0	10 942
WBP Poznań	0	1 531	1 083	887	824	742	1 020	957	438	7 482
BPed. Toruń	0	0	0	0	0	0	0	520	103	623
WBP-KK Toruń	0	4 838	4 793	3 534	3 924	5 988	4 739	4 906	1 276	33 998
BN Warszawa	12 480	5 612	5 481	5 802	5 355	5 499	4 665	5 007	1 288	51 189
BP m. st. Warszawa	0	5 075	3 258	5 707	5 610	3 945	4 980	3 868	979	3 3422
MBP Wrocław	0	176	122	126	211	218	183	117	41	1 194
BPed. Zamość	0	0	0	0	0	0	653	1 217	631	2 501
WiMBP Zielona G.	0	827	894	802	864	902	855	862	202	6 208
Razem	12 480	31 455	26 333	26 552	26 054	26 531	27 181	25 957	6 861	20 9404

Wspólna baza bibliograficzna „Artykuły z gazet i tygodników polskich (MARC 21, 2005–)” zawiera 209 404 dokumenty. Odwiedziło ją 599 408 użytkowników. Baza „Artykuły z czasopism polskich (MARC 21, 2005–)” zawiera 384 900 opisów z 1800 czasopism. Odwiedziło ją 1 035 414 użytkowników. Oznacza to, że ponad $\frac{1}{3}$ sprawdzających BZCz korzysta z WBP. Dzieje się tak, mimo że rejestruje ona obecnie tylko 25 czasopism i gazet. Dowodzi to olbrzymiego zainteresowania naszą bazą i wskazuje na potrzebę dalszego jej rozwoju.

Summary

The Copernicus Library's contribution to the creation of the national bibliography

Since 1 January 2006 the Copernicus Provincial Public Library in Toruń has participated in the creation of an electronic bibliographic database ("Articles from Polish dailies and weeklies (MARC21, 2005–)". This constitutes part of the present Polish national bibliography, as it has emerged from the Bibliography of the Content of Periodicals. The database is available free of charge at: <http://mak.bn.org.pl/cgi-bin/makwww.exe?BM=26>. The Common Press Database in the Copernicus Library in Toruń is being created by the employees of the Information-Bibliography Department. At present we are preparing two periodicals in the MAK system: "Tygodnik Solidarność" and "Dziennik Gazeta Prawna". Since 2006 we have introduced 33,998 bibliographic records to the bibliography of articles from dailies and weeklies. This constitutes 1/6 of the content of the whole database created by 14 libraries. The only library which has introduced more entries is the National Library. The database contains 209,404 documents and has been visited by 599,408 users, which means that over 1/3 of the users checking the Bibliography of the Content of Periodicals use the Common Press Database despite the fact that it records only 25 periodicals. All this proves how much interest our database attracts and that it requires further development.

Zusammenfassung

Die Beteiligung der Kopernikus-Bücherei an der Zusammenstellung der Nationalbibliographie

Seit dem 1. Januar 2006 ist die Öffentliche Woiwodschaftsbibliothek Kopernikus-Bücherei in Thorn an der Erstellung der bibliographischen elektronischen Datenbank „Artykuły z gazet i tygodników polskich (MARC21, 2005–)“ [„Artikel aus polnischen Zeitungen und Zeitschriften“] beteiligt, die aus der Bibliographie der Zeitschrifteninhalte ausgesondert wurde und somit selbst einen Teil der aktuellen Nationalbibliographie darstellt. Die Datenbank ist kostenlos im Internet unter folgender Adresse: <http://mak.bn.org.pl/cgi-bin/makwww.exe?BM=26> verfügbar. Die Gemeinsame Pressedatenbank an der Kopernikus-Bücherei in Thorn wird durch die Mitarbeiter der Abteilung für Information und Bibliographie erstellt. Zur Zeit werden zwei Titel: „Tygodnik Solidarność“ und „Dziennik Gazeta Prawna“ im System MAK erarbeitet. Seit 2006 haben wir in die Bibliographie der Artikel aus den Zeitungen und Zeitschriften insgesamt 33.998 bibliographische Einträge eingefügt, was 1/6 des Inhalts der gesamten Datenbank ausmacht, an deren Erstellung 14 Bibliotheken beteiligt sind. Mehr Einträge hat nur die Nationalbibliothek geleistet. Die Datenbank enthält 209.404 Dokumente und wurde bereits von 599.408 Nutzern besucht. Dies bedeutet, dass über 1/3 der Besucher der

Bibliographie der Zeitschrifteninhalte die Gemeinsame Pressedatenbank nutzt. Dabei werden in der Datenbank nur 25 Zeitschriften angeboten. In diesem Kontext weisen die hohen Nutzerzahlen auf ein großes Interesse an unserer Datenbank und die Notwendigkeit deren weiteren Entwicklung hin.